

Nr. 20.

Hind 15 marka.

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik

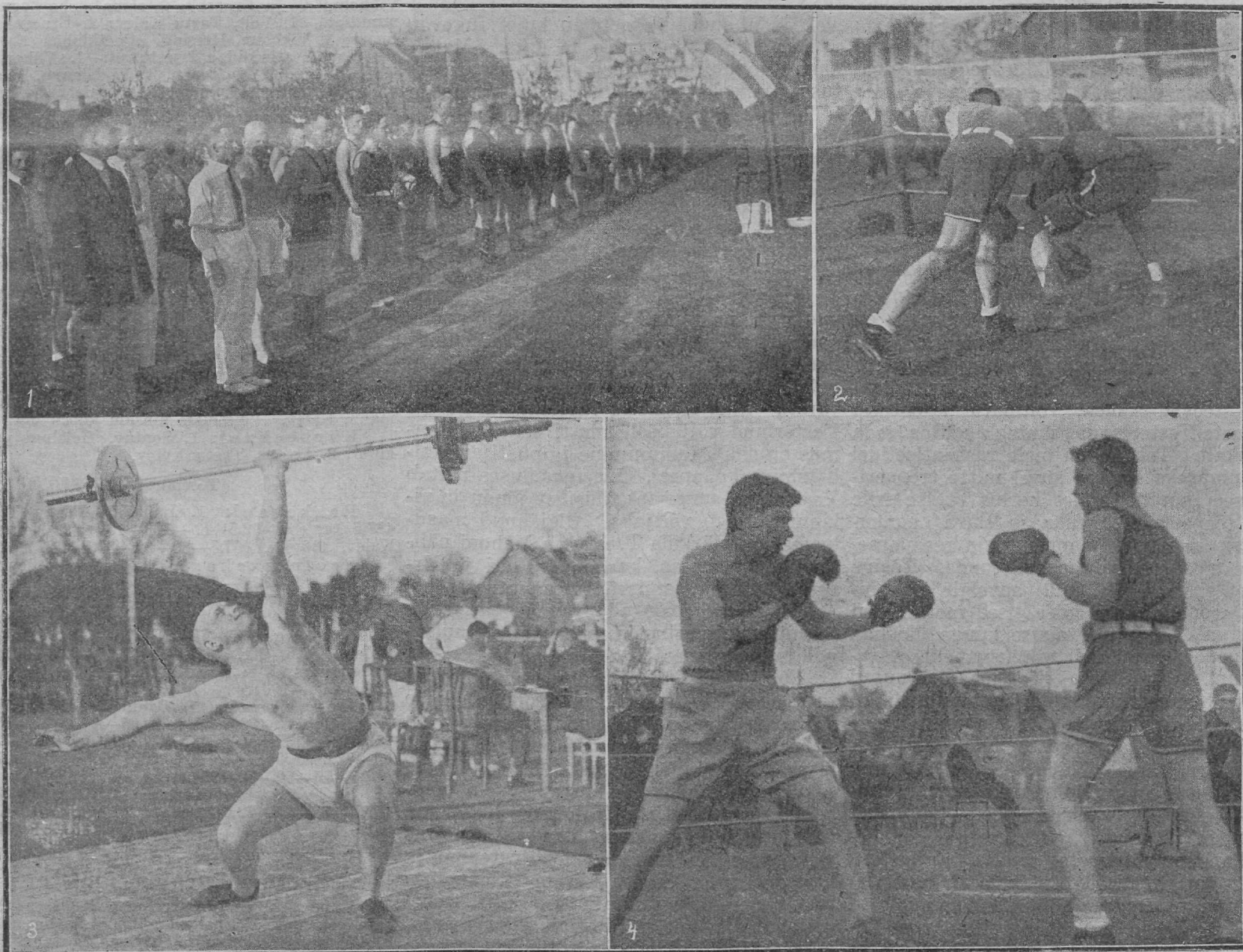
Neljapäeval, 3. juunil 1926. a.

VII. aastakäik

Kalev 25 aastat vana.

Suurejoonelised võistlused poksis, maadluses ja tõstmises.
Väljapaistvamate Soome ja Läti atleetide osavõtt.

Eesti Spordilehe foto.

1. Raskeatleetide paraad Kalevi väljal. Atleedid kuuluvad Kalevi esimehe L. Tõnsoni kõnet. Korraldajate kõrval seisavad esimeses reas: Ozolinsh, Vesterlund ja Hellström. 2. Moment Sontagi ja Lesteri matshist, kus Soome meister enamuses pealetungil oli. Lester kaitses ennast sagedate kummardustega, mida ka ülesvõtte näitab. 3. Eesti raskekaalu meister Luhaäär rebib stiilipuhtalt 80 kg. 4. Hellström ja Ivanöv oma ägedas matshis, kus Hellström foulide eest diskvalifitseeriti.

Kalevi juubelivõistlused.

Eesti Spordilehe foto.

Vanad atleedid võistlustel. Vasakult: Mustonen, Viidemann, Kalla ja Vaher. Paremal rebib Ozolinsh kahega Läti rekordi.

Kalevi 25 aasta juubelivõistluste tsüklist peeti 29. ja 30. mail seltsi väljal raskejõustiku võistlusi, millest peale kodumaa arvuka raskeatleetide pere ka Soome ja Läti valitud jõud osa võtsid. Võistlused kandsid n. ö. poolametlikku iseloomu, nende eel käis väike aktus tervitustega, kuid see ei olnud vist küllaldaselt tarvilikul pool teatavaks tehtud, sest puudusid niihästi vabariigi valitsuse kui Tallinna linnavalitsuse esitajad, kellel ometigi põhjust oleks olnud Kalevit tema teenete eest meele tuletada. Nüüd soovisid jubilaarile õnne spordi keskliidu esitaja Sonin, v. s. Spordi nimel Vöntso, TJK nimel Mänd, Siriuse nimel Reivas ja Meteori nimel Reinans.

Raskejõustiku vabaõhu võistlusel on omad head ja halvad küljed. Tervishoidliselt oleks vist soovida, et raskejõustik suvel tervena väljas sünniks, kuid ilmaolud teevad sellele võitmatu takistuse. Kusnets-Vesterlundi matsh näitas seda kujukalt. Teiseks on meie raskeatleetidel harjumuseks saanud suvel mitte treenerida, see „suvitustunne“ kerkis vägise esile läbi tõepoolest arvuka ja elava konkurentsi, andis vorminappusena ja rea paremate meeste puudumisena tunda. Tõsine atleet ei tohiks ka küll suvelgi treeningust loobuda, eriti niisugused mehed, kui poksijad, kes mõne talvise kuuga üksinda kunaski ei jõua meil rahvusvahelise tasapinnani. Ka tõste- ja maadluste peaksid suvel ikka oma kolmneljandikku auru peal hoidma ja selle puuduva veerandi asemel kahekordselt teisi spordialasid harrastama. Nüüd jäi võistlustest küll silmale kogupildina imposantne mulje, — ent talvel oleksid need tehniliselt tõhusamat annud.

Parimat võistlustel pakkus maadlus, kus mõned tõeliselt ekstraklassi kuuluvad matshid arenesid ja kõige innukamalt tööd tehti. Võistluste clou oli ilmameister Edvard Vesterlund, kes pruunis sviitris istus pingil, käed püksitaskus, ja vahetevahel ka mõneks minutiks maadlusmatil käis, et mõnda võitu oma saavutusregistrisse kirjutada. Ainult lõpupoole, Kusnetsi ja Kullisaarega kokku sattudes, võttis asi

tõsisema ilme. Kullisaar oli enese väsinuks ratsutanud ühest võistluspäigast teise traavides, ta võistles kõigil kolmel alal, ja ei suutnud seetõttu kuigi tugevat vastupanu Vesterlundile näidata. Matsh lõppes koguni koomiliselt — Kullisaar satus väljapoole matti pikali ja laskis matile tulles selle äärele seljale, et saepurust ja mullast ennast puhtaks püherdada. Sellest lugesid kohtunikud Kullisaarele Vesterlundi näpunäite järel seljakaotuse, mis ka määruste järel kõigiti põhjendatud. Ometigi olid aga kohtunikud Kullisaarel sarnase tembu Kusnetsi vastu maadledes märkimatult läbi lasknud.

Kusnets — Vesterlundi oodatud suurmatsh ei pakkunud palju. Vihm sadas mati libedaks, lõpuks ujus see täielikult pori all. Algul viib Vesterlund kohe Kusnetsi parterisse, kuid mees pääseb sealt varsti. Ühel Kusnetsi vastuataakil kukub Vesterlund väljapoole matti seljale. Enamus on siiski tammumine ja püstijalu kallistamine kohapeal. Lisamaadluses näitab Vesterlund suuremat füüsilist jõudu ja vilumust, tuleb võitjaks. Ülejäänud maadlustest on märkida Teearu ja Mahoni nähtavaid edusamme, ka Käpa, Volti ja Ernesaksa tunnustamisväärat saavutusi.

Kena vahepala oli vanade atleetide maadlus, kus esinesid meie vanad kuulsused ja soomlane Risto Mustonen.

Poksi tasapind oli kehv, väljaarvatud soomlased Hellström ja Sontag, kelle stiilse töö kaudu võib aimata Soome poksispordi kiiret tõusu. See oli tehniliselt klass kõrgem meie omast. Kena töö vasakuga, noble liikumine jalgadel, kena põiklemine ja infighting. Nähes üle hulga aja meie mehi koos välismaalastega, üllatas meie poksijate uimane võistlustempo ja hajameelsus. Tempot, kiiremat tempot on tarvis meie poksijatele! Siis kaob iseenestest juba küllalt mõnitatud tiivaripsutamine, küünarnukkide keerutamine ja muu klounimine. Kaob sellest himu, kui teine täis täie järel silmade vahele laob. Jumalale tänu, meie meestel on lööki kas või härja pikalisirutamiseks, kuid see on puntrasse sõlmitud kohmakuse ja stiiliveidru-

sega sedavõrd, et ta täiesti tulutult kaob. Sama pahe oli meie maadlusel aasta 6—7 eest, kui õnnis tsirkusekool veel luus-lihasistus. Nüüd on meil maadluses modern võistlusstiil, poksis aga mitte. Kes selleni tahab jõuda, sel seisku meeles kaks asja: töö otstarbekohasus ja kiirus.

Tõstmine oli ümarik pala, ilma välja- paistva hea ja halvata. Takistas tuntuvalt õhu jahedus ja ka lae puudumine, mis tõstjatele normaalset kontsentratsiooni ei võimaldanud. Eesti ega ilmarekord ei püstitatud, ainult lätlane Ozolinsh rebis kahega väljaspool võistlust 90 kg., mis uus Läti rekord kergekaalus.

Maadlus.

Raskekaalus saab Teearu üllatusnumbriga hakkama, pigistades oma põlise vastase Otto Pohla labaluud matile. Kumbki neist võidab paremusega taganemise peale väleda Rähki. 1. Teearu, Sport; 2. Pohla, Sport; 3. Rähk, Kalev. Poolraskekaalus heidab Mahoni Kraanbergi seljale 3.50-ga ja saavutab Rattasepa üle paremuse. Kraanberg võidab Rattasepa 59 sekundiga. 1. Mahoni, Sport; 2. Kraanberg, Sport; 3. Rattasepp, Tartu Kalev.

Keskkaal: 1. E. Vesterlund, Helsingi atleetklubi; 2. Kusnets, Sport; 3. Kullisaar, Kalev. Kergekaalus võidab Käpp Kilpiõ seljavoiduga 9.50 ja need mõlemad Horneri paremusega. 1. Käpp, Kalev; 2. Kilpiõ, Helsingi atleetklubi; 3. Horner, Kalev.

Sulgkaalus on 52-aastaselt Mustasel ainsaks vastaseks üle poole noorem Bolbatov, kes 5 min. 30 sek. järel lamama jääb. 1. Mustonen, Helsingi atleetklubi; 2. Bolbatov, Kalev.

Kärbeskaalus võidab Volt soomlase Vikholmi 5.05 ja Ernesaks 2. sama mehe koguni 1 minutiga. 1. Volt, Tartu Kalev; 2. Ernesaks 2., Sport; 3. Vikholm, Helsingi atleetklubi.

Vanad atleedid järjestuvad: 1. Vaher, 2. Kalla-Slobin, 3. Mustonen, 4. Viidemann. Vaher võiks kõigiti kõva pähhel olla meie raskekaalus veel praegugi.

Poks.

Raskekaal: 1. Stolzen, Kalev; 2. Teearu, Sport.

Poolraskekaal: 1. Kullisaar, Kalev; 2. Rattasepp, Tartu Kalev; 3. Oole, Tartu Kalev.

Keskkaal: 1. Greenbaum, Kalev; 2. Reimann, Tartu Kalev; 3. Etnoshevsky, NMKÜ.

Kerge-keskkaal: 1. Vörgi, NMKÜ; 2. Kuura, Kalev; 3. Tedre, Tartu Kalev.

Kergekaal: 1. Ivanov, NMKÜ; 2. Hellström, Helsingi poksiklubi; 3. Lillenurm, Riia NMKÜ. Hellström diskvalifitseeriti Ivanovi vastu võideldes kolme valelöõgi eest.

Sulgkaal: 1. Laubert, Kalev; 2. Kaiv, Tartu Kalev.

Kukk-kaal: 1. Leiger, Kalev; 2. Ingelmann, Kalev. Võistluste ainsam knock out.

Kärbeskaal: 1. Sontag, Helsingi poksiklubi; 2. Lester, Tartu Kalev.

Tõstmine.

Raskekaal: 1. Luhaäär, Pärnu Tervis, 487,5 kg. (80—92,5—85—100—130); 2. Neumann, Kalev, 430 kg. (67,5—80—80—82,5—120).

Poolraskekaal: 1. Luiga, Kalev, 410 kg. (65—80—72,5—80—112,5); 2. Kullisaar, Kalev, 320 kg. (50—55—65—65—75).

Keskkaal: 1. Puusaag, Tartu veesporti klubi, 390 kg. (65—75—75—75—100); 2. Lepik, Kalev, 387,5 kg. (60—80—72,5—75—100); 3. Ashenbergs, Riia atleetklubi, 370 kg. (60—65—72,5—72,5—100).

Kergekaal: 1. Ozolinsh, Riia sõjaväe spordiklubi, 422,5 kg. (65—80—77,5—87,5—112,5); 2. Kiisk, Sindi Kalju, 375 kg. (60—72,5—65—77,5—100); 3. Liibusk, Kalev, 372,5 kg. (62,5—75—70—70—95).

Sulgkaal: 1. Kask, Sindi Kalju, 382,5 kg. (57,5—75—75—72,5—102,5); 2. Rihmann, Kalev, 382,5 kg. (62,5—67,5—77,5—75—100); 3. Miller, Tartu Kalev, 315 kg. (45—55—62,5—62,5—90).

Paolino Euroopa meister.

Enne pühi peeti Barcelonas 30.000 pealtvaataja ees matsh Spalla-Paolino. Spalla kaalus 85,400 kg. ja Paolino 93,150 kg. 12 roundi järel tuli punktidega võitjaks Paolino.

— Huddersfield Town, Inglise liigavõitja, löi Shveitsis Genfi F. C. Servette'i 1:0, Zürichi Young Fellows'i 3:2, Baseli Old Boys'i 5:1 (2:0).

— Inglismaa löi 24. mail Antwerpenis Belgia maavõistlusel 5:3.

Kaitseväe jalgpalli suurvõistlused.

K. Akeli foto.

Eesti — Läti 1 : 0.

Iga-aastase Eesti-Läti traditsioonilise riikidevahelise jalgpalli maavõistluse kõrval on samasuguseks kujunenud igal aastal peetav kaitseväge vaheline jalgpallivõistlus mõlema naaberriikide sõjaväelastest — jalgpallimängijatest koosnevate meeskondade vahel.

Meie maavõistluste bilanss Lätiga ei paku jalgpallivõistluste registris kuigi rõõmustavat pilti, kuigi endile sugereerime, et vaat' tuleval aastal, siis seame bilansi enda kasuks. Neid „tulevaid“ aastaid on palju möödunud, kuid lätlastest jagu ei saada.

Veidigi õnnelikuma tähe all sammub meie arvukas internatsionaalide pere kaitseväge mundris. Senini on nad lätlastega pidanud juba 4 „maavõistlust“, millest kõik võidetud. 1924. a. peeti neid isegi kaks, Tallinnas 1:0 ja Riias 3:2, 1925. a. Riias 1:0 ja nüüd Tallinnas ka 1:0.

Maavõistlused on alati palju rahvast kokku tõmbanud. Ka kaitseväge vaheline „maavõistlus“, mitte just selle nimetuse enda pärast, võib olla mitte ka paljuütlevate nimede pärast, kes meeskonnas figureerisid, vaid peasjalikult sellepärast, et kaudselt ära määrata jõudude vahetõrki eelseisvaks regulaarseks maavõistluseks, mis käesoleval aastal järjekorraliselt Lätis pidamisele tuleb.

Avamäng.

Seda esimest kevadist jalgpalli suursündmust peeti TJK väljal, Kadrioru mererannas, millel neitsilik rohi parajasti nina maast välja oli ajamas. Juba tund aega enne võistluse algust võis Narva maanteel rohket rahvavoolu märgata, kes Kadrioru poole valgus. Muidugi oli ka neid, kes „orgu“ kaitseleidu muusikat läksid kuulama, ennast näitama ja teisi vaatama, kuid suur protsent inimhulka liikus kitsarööplisel ülesõidukohast. Narva maanteed mööda TJK välja poole. Kella ½7 ajal olid kõik trammid täiskiilutud, nii et mõned, muude hulgas ka nende ridade kirjutaja ühes viie võhivõõraga trepi küljes rippisid. Võistluse alguses mustas avar tribüün inimesist, milline ütelus aga kõige tabavam pole, sest umbes kolmandik publikut oli rohelises, s. o. kaitseväge mundris.

Ennenägematult arvul vuras taksosid ette, kust astusid välja ministrid, rahvasaadikud ja muud enam tuntud ja tundmata isikud ühes oma küljeluudega ning järeletuleva sooga.

Paar minutit enne kella seitset jooksis väljale Läti kaitseväge meeskond — üleni valges — ainult üks lai punane triip ümber rinna ja selja. Hümn. Siis ilmub Eesti meeskond valgeis särkes ja mustis pükstes. Jällegi hümn. Kaks päevapiltnikku higistavad. Vahekohtunik Mac Kibbin'i vile järel asuvad kaptenid pooli valima.

Kuidas võitsid eestlased.

Kell 7.15 asusid meeskonnad järgmiselt kohedale:

Läti:

Jürgens
Lauks Svistunenکو
Margalevsky Rose Shadeiko
A. Barda, Taurinsh, O. Barda Urbans Pavlovs
Brenner Tipner Ellmann Pihlak Läll
Kull Lello Reinfeldt
Lass O. Silber
Leithammel.

Eesti:

Lätlased mängivad alla tuult ja vastu päikest, eestlased ümberpöördu.

Initsiatiiv on algul lätlastele käes ja juba 3. minutil kihutab Urban tugeva pommi üle lati, mis oleks võinud väga kergesti värav olla. Ellmanni ja Pihlaka vastuataak lõpeb out'iga. Meie mehed näitavad suurt liikumist ja energiat, ka toorust. Pihlak saab esimese märkuse juba esimestel minutitel. Tuul on tugev ja pall tõuseb koledasti. On kuulda kirumist ümberjooksvate meeste suust, hands'e on palju, mida vahekohtunik ei näe. Vahelduva mängu järele on Svistunenkol 13. min. puhas hands karistusallas. Pendel! pendel! Aga ei midagi, mäng läheb edasi. Veerandtunni möödumisel väsis Pihlak ja vahetab Lälliga koha. 18. min. esimene nurgalööök Eesti heaks, mille Kull kõrgelt üle värava saadab. 22. min. on teine nurgalööök, mida lätlased õnnelikult likvideerivad. 2. min. hiljem on nurgalööökide järjekord lätlaste käes. Ka see ei too „õnne“. 33. min. juhtus õnnetus, mis kurvalt oleks võinud lõppeda, kuid siiski õnnelikult möödus. Madalat palli hakkab Rose peaga hankima, kuid Pihlak teeb sedasama jalaga ja tabab palli asemel lätlase otsaesist. Mees langeb kok-

Eesti kaitseväge meeskond. Seisavad vasakult: vahekohtunik McKibbin, Vinkel, Teimann, Gerassimov, Lello, Brenner, Pihlak, O. Silber, Leithammel, Ellmann, Reinfeldt, Tipner, Lass, Läll, Kull, Kilmberg.

Moment võitlusest Eesti värava all. Väravavaht Leithammel päästab palli väljajooksuga rabelevast inimhunnikust.

ku, alati keev tribüün vaikib, paar arsti jooksevad väljale. Varsti toibub lätlane, jookseb paar sammu ja publiku aplausi all jatkub mäng. Minut hiljem tungib Pavlovs sooluga läbi, kuid saadab pommi üle värava. Ellmann juhatab Reinfeldti, kuidas toimida, et pall ei tõuseks, mis viimasel paha viga on. Tuul kõveneb veelgi ja ühes sellega lätlaste pealesurumine. Lass lööb puhtalt mööda, Leithammel jookseb välja ja võtab palli lätlase jalalt. 37 min. on kaks nurgalööki lätlaste heaks, mis värvavat küll hädaohtu seavad, kuid õnnelikult likvideeritakse. Poolaeg 0 : 0.

Vaheajal käivad inimesed tribüünide all asuvas einelauas limonaadi joomas ja 10 minuti pärast algab vaatamängu teine osa.

Nüüd on lätlastel halvem — tuleb vastu tuult mängida. 7. min. teeb Brenner puhta soolo, mida Läll ei oska kasutada. 13. min. lööb Lello 30 mtr. pealt koleda pommi Jürgensi süle. Järgneb veelgi rida hingematvaid momente. Jürgens laseb ühe palli käte vahelt läbi, kuid viskab ennast pikali tagasi. 25. min. on Svistunenkol järjekorraline hands. Mac Kibbin näitab karistuslöögi märgi peale. Võimsa löögiga seab Pihlak 1:0 jalule. Lätlastele ei anta palju enam hingata, siiski teeb Pavlovs vasakul tiival tublit tööd. 35. min. lööb Tipner jälle kaugele ootamata pommi posti kõrvale. 38. min. saadab Ellmann palli tühjast väravast üle, mille järele kätega peast kinni haarab. Tempo raugab. Veel mõni minut ja — lõpp.

Kolmekordne elagu, elagu, elagu ja sveiks, sveiks, sveiks. Väljas ootavad autod, bensiinisuutoonid on kõik kohad täis, inimvool jaguneb kaheks, ühed linna, teised — Kadrioru.

Riia — Tallinn 0 : 0.

Kuidas mängiti viik.

Teisel päeval oli lätlastel võimetus revanši saada ja eelmise päeva kaotust tasuda, milleks nad kõik jõu kokku võtsid. Vahekohtuniku raske ameti võttis enda peale lätlane Kruminsh, kes meeskonnaga võõrusreisil kaasas viibis.

Teisel võistluspäeval oli pealtvaatajaid palju vähem, mida osalt sellega seletada tuli, et paljud esimesel päeval nägemata jäänud Kalevi raske-

jõustiku juubelivõistlusele läksid, et Vesterlundid ja Kusnetsi heitlust vaadata.

Kell 6.10 minutit esinesid meeskonnad järgmiselt:

Riia:

Jürgens
Lauks Svistunenکو
Rose Margalevsky Simonovitsh
Vaters Taurinsh O. Barda Urbans Vitinsh
Brenner Läll Ellmann Pihlak Vinkel
Kull Lello Kilmberg
Teimann O. Silber
Tipner

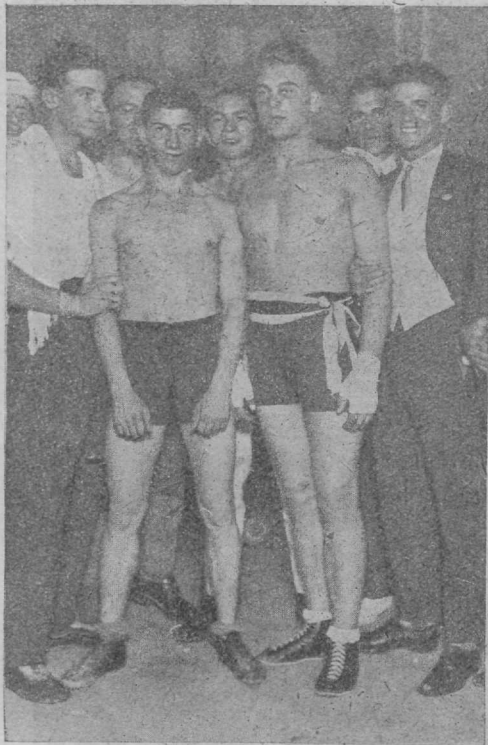
Tallinn:

Lätlased mängivad seekord rohelistes särkides, eestlased vanas vormis. Tuul on ka palju vaiksemaks jäänud. Meri on peegeltasane. Mäng algab ägeda tempoga, mida eriti märgata lätlaste poolt, kes iga hinna eest võita tahavad. Nende tormajateliinis töötavad Urbans ja O. Barda otse meeleheitlikult. 15. min. ongi neil esimene väravavõimalus. Teimann astub karistusallas Taurinshile kogemata kannapeale, mille järele see maha kukub. Kruminsh määrab karistuslöögi, mille Urbans mööda lööb. Kas meelega või kogemata? Kas ärritusest või suuremeelsusest? See jääb lahendamatuks saladuseks. Mõned lätlased heidavad lootusetult käega, teised näitavad rõõmsat nägu, nagu poleks midagi juhtunud. Tribüünide looshides viibivate Läti esitajate näod venivad pikaks. Oli võidushans, aga ei osatud teda kasutada. Gerassimov lööb mõni minut hiljem 16 mtr. pealt tugeva palli latti. Järgnevad läbimurded lätlaste poolt, mida Tipner edukalt likvideerib. Ta teeb publikule vahet ka nalja, ripub lati küljes ja viskab end pikali mahagi. Poolaeg 0 : 0, nagu eelmisel päevalgi.

Teisel poolel raugab tempo ajutiselt. Alles poolaja keskel hakkavad lätlased uuesti rabama ja panevad lõpuks sarnase spurdi peale, missugust kaua Tallinnas pole nähtud. Silber ja Teimann teevad tööd, nii et pea suitseb otsas. Urbans on mees, kellel kõva löök on, kuid pea kõik pallid saadab ta üle värava. Võistlus lõpeb 0 : 0. Lätlased ei suutnud eelmisel päeval saadud kaotust tasuda.

Klausneri teine võit Brasiilias.

Ka Eesti kergesportlased saavutavad võite.

Kaks Brasiilia kanget: Ervin Klausner ja kergekaalu poksija Valentino. Pilt on võetud peale Klausneri teistkordset võitu Schelkeri üle. Klausneri käelt hoiab kinni tema manager Jucevicz ja tema seljatagant paistab eesti poksija Reichenbach, kes oli matshil Klausneri sekundant.

L. C. Jucevicz kirjutab toimetusele: „10. aprillil peeti revanshmatsh Sao Paulos Klausneri ja Schelkeri vahel viimase väljakutsel. Võistlus peeti 6000 pealtvaataja ees suures teatris „Braz Polytheama“. Võistlus oli kokku lepitud 3 roundi à 3 minutit ja 1 minut puhkust. Kindad 6-unt-silised.

Matshi vahekohtunikuks oli brasiillane Amaden Saraiva, Klausneri sekundandid: eestlane Reichenbach, prantslane Troula ja brasiillane Kriscol, tehniline esitaja Jucevicz. Mõlemad vastased kaaluvad matshi eel 81,5 kg.

Kuna esimene matsh oli nende kahe vahel läinud võrdlemisi tasakaalukalt, oli Klausner nüüd vahepeal tehniliselt märksa paranenud, löök palju tabavamaks ja kindlamaks muutunud. Kohe gongi kõlades ja tervituste vahetades annab Klausner kaks marudat lööki lõua alla, — Schelker vehib kätega õhus ja kukub maha. Üles tõustes saab ta veel neli lööki — üks lõuga, teine rindu, kõhtu ja siis parema lõuga... ja Schelker vajub unistuste ilma, knock out. Nii võidab „Eesti Dempsey“ teistkordselt 30-aastase Saksa meistri. Orkester mängib, Klausneri sõbrad hüppavad ringi ja kannavad ta rahva juubelduste all garde-roobi.

Hiljuti oli europameister Erminio Spalla Sao Paulos, kuhu ta Argentiinast jõudis.

Argentiinas kaotas Spalla Luis Firpole 12 roundiga punktidega. Võimaldasin Klausnerile Sao Paulos Spallaga sparring matshi. Edaspidiseks püüan Klausneri treeneriks palgata kuulsa neegerpoksija Joye Boykin'i, kes oli Firpo treener enne matshi Jack Dempseyga ja nüüd Spalla treener matshiks Firpo vastu. Boykin on kord sparringul võitnud Firpo esimesel roundil k. o. Boykin kaalub 102 kg. ja kaotas omal ajal ilmameister Jack Johnsonile punktidega.

Peale võistlust Paolinoga Euroopas sõidab Spalla New Yorki Gene Tunney vastu võistlema, kust ta augustiks jälle Sao Paulosse tuleb. Siinne suur itaalia koloonia tahab Spallat võistlemas näha Firpo vastu. Kui asi vähegi sobib, tahan ma siis ka Klausnerile matshi Spallaga võimaldada. Usun, et Klausner selleks ajaks täiesti Spalla vääriline on. Ta töö on juba praegu harmooniline, jõud ühenduses tehnikaga. Enne teist matshi Schelkeriga muretsesin ma Klausnerile treeneriks prantslase Deloney, kes kõik oma osavuse sellele üle andis, kuid ilmameistriks tõusmiseks on sellest ikka veel vähe. Seepärast püüan endile võita Boykini.“

Ervin Klausner kirjutab E. Spordilehe toimetajale:

1. äran Teid E. Spordilehe saatmise eest. Olen nõus Teile ka teateid saatma sinise spordielu ja tegevuse üle. Minu esimese ja teise võistluse üle saatsid Teile hrad Jucevicz ja Pöder teateid, mul enesel paistis veidrana enesest kirjutada. Teie soovi peale saadan siiski lähemal ajal täielikuma kirjelduse enese treeningu ja sinise poksitehnika üle. Teie poolt küsitud parima Kalevi kärbeskaalu poksija Baumanni üle ei ole mul mingid andmeid. Kuulsin ainult, et ta olevat raudteetööle läinud Baranasse ja sealt edasi sõitnud Argentiinasse.

Brasiillaste poksitehnika kohta pean rõhutama sedasama, mida Teie juba varem olete E. Spordil soovitanud ja mida ka mina nüüd omakorda eestlastele südame peale panen — enam tööd vasaku käega! Eestis puudub see täielikult! Siin töötatakse vasaku käega kiirelt nii kaua näkku, kui moment avaneb niisuguse hoobi andmiseks paremaga, mis vastase põrandale viib. Mida veel võib tähele panna, on kiire jalgade ja pea töö (tähendab peaga eest ära põikamine). Eriti kiired on siin neegrid kergemates kaaludes.

2. mail peeti Sao Paulos esimesi kergejõustiku võistlusi, millest ka Tallinna sportlased Jucevicz, Freese ja R. Pöder osa võtsid. Välja paistis Jucevicz, kes 1500 mtr-is hea ajaga 4.14,0 võitis. Pöder siktas kuuli 10.07, jäi kolmandaks, ja Freese jõudis kettas rahuldava resultaadini 36.15 (teine koht). Peale selle mängib Pöder Paulistano 2-ses meeskonnas jalgpalli, kes läinud aastal edurikkalt Euroopas võistles.

võistlus oleks peetud paremates oludes. Ilm oli küll võistluse ajal kena, kuid öösiine sadu oli rikkunud välja kõlmatuks. Hoolimata sellest võib eestlaste mängu jälgides teha otsus: eestlased mängisid, kuid HJK tegi väravaid ja tõsiasi on, et jalgpallis pärib võidu see meeskond, kes teeb enam väravaid. Nimetatud võistluses tegi neid HJK kaks ja Tallinna Sport ei suutnud kordagi üllatada HJK kaitset, kuigi Sport valitses mängu. Meie tutvunesime juba läinud aastal eestlaste mänguga ja kinnitasime sama, mida praegusegi võistluse järel, nimelt, et meie oleme jäänud pal-

likäsituses vennasrahvast eestlastest maha, kuid mänguhoo poolest oleme ees. Eestlaste pallikäsitlus on pehmem, teadlikum ja nobedam kui HJK'l, kuid võimaluste kasutamine värava all oli nõrk, või oli see rekord halvast õnnest tingitud. HJK pealetungid, kuigi need olid harvad, olid kar-detavamad.

Tallinna Sport mängis lühidasöödu mängu ja teenis publikult tunnustuse. Rahvas pooldab kaunist mängu, kus osatakse siduda tagajärjekus kergusega. Tallinnlaste edurivi oli teadlikuma mänguga kui HJK. Palli jagati etteheite-tult ja mäng oleks muutunud veel paremaks, kui väli oleks olnud kuiv. Pall veeres maad mööda ja seda takistasid veeloigud. Parim mees väljal oli keskpoolskaitsja Rein, kuigi tema ei näidanud oma parimat mängu. Oleme näinud teda edukamas töös. Tema järel tuleb mainida võimsatüübilist ja rahuliku loomuga Tipneri. Ta näitas juba läinud aastal Helsingis suurepäraselt tööd, ja eile tõendas ta oma head nime. Poiss ei rääkinud sõnagi, kuid tegi seda enam tööd. Hea omadus tema mängus on ääretu julgus. Kaitsjad ei olnud kindlad. Javorski on läinud tagasi, kuid oli siiski oma naabrist Teimannist karvavõrra parem. Äärepoolkaitsjad olid liikuvad, kuid ei olnud tarviliselt head kohavõtjad. Edurivi mängis keskvaljal hästi, kuid värava eel puudus tarvisminev jõud.

Nurmi Berliinis.

(E. Spordilehe Berliini kaastööliselt.)

Berliinil oli 24. mail esimene suurvõistlus Grunewaldi staadionis Berliner Morgenposti ja Sport-Club Charlottenburgi ühisel korraldusel. Neil õnnestus võistlustele meelitada Paavo Nurmit, keda isiklikult käis Soomest kutsumas saksa suurjooksja E. Bedarff. 40.000 pealtvaatajat imestasid suurjooksja võimist. 3000 mtr-is valmistas ta uue ilmarekordi, purustades Edwin Vide läinud-aastase saavutuse 8.27,3 ajaga 8.25,4. Võistlustel püstitasid veel dr. Peltzer ja H. Trossbach saksa rekordid.

Üldised võistluste tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Wege 11,1; 2. Thumm 11,2; 3. Malitz. 300 mtr. — 1. Storz 35,8; 2. Engelhardt 36,0; 3. Kamann. 1500 mtr. — 1. dr. Peltzer 3.58,1 (Saksa rekord); 2. Krause 4.10,6; 3. Boeselt. 3000 mtr. — 1. Nurmi 8.25,4; 2. Walpert 8.52,5; 3. Fransén 9.00,3. Kaugus — 1. Dobermann 6.75; 2. Lorenzon 6.64; 3. Hoffmann 6.46. Kõrgus — 1. Betz 1.82; 2. Fritzmann, Schlösske ja Seydel 1.72. Oda — 1. Schnurr 51.94; 2. Seydell 49.22; 3. Kretschmann 48.77.

Meimer venitas hiljuti oma jalasoone, mis veidi ta treeningut takistab. Sellegipoolest on ta heas vormis: viskas oda 56,00, ketast 37.00 ja tõukas kuuli 12.00. 200 mtr. jooksis ta pikkades pükstes 24,2. On loota, et ta lähematel võistlustel neid aegu tuntavalt ületab.

Mina isiklikult olen treeningu veidi lödvemaks jätnud, kuna ma 17 aastat vana olen, ja kui ma 22-aastaselt tahan kuulsaks saada, siis on mul veel aega. 16. mail võtsime meie Meimeriga osa suurest teatejooksust Potzdam — Berliin (50 X 520), kus meie Teutonia nimel jooksime. Meimer jooksis Potzdamis ja mina Beelitzhofis. Kuigi Teutonia Schmidt, Böcher, Borner ja teised kuulsused jooksid, jäi meeskond seitsmendaks.

E. T. Neumann.

Eesti spordi kalender nr. 8

ilmus läinud nädalal müügile. Kalendri on toimetanud Joh. Villemson ja kirjastanud Ekraveliit.

Kalendri sisus on toodud eelmistele aastatele sarnanevalt maailma ja Eesti rekordid, paremad saavutused kõigilt Ekraveliidu poolt harrastatavatel aladel, käesoleva aasta võistluskava ja Ekraveliidu vabamaadluse ja poksi määrused. Sisu kaunistavad rohked pildid Eesti meistritest ja liidu juhatajust. Toimetusviisilt näitab kalender aasta-aastalt edu. Kaanelustus on G. Mambergilt, mis tagasihoidlikkudes värvides maitsekalt läbi viidud. Kalendrit võib soovitada igale tegevspordilasele ja asjastuhvitatule.

100-leheküljelise kalendri hind on 75 marka.

— Sport — Sirius võistlesid 19. mail Spordi väljal. Võistlus lõppes 4:0 (3:0). Spordi kasuks. Väravaid löid Kihlefeldt, Gerassimov, Üpraus ja Estam.

— Tallinn — Garnison võistlesid 20. mail TJK väljal. Võistluse võitis Tallinna koondus 3:0 (2:0).

— Paides peeti 16. mail murdmaajooksu võistlust 4 km. võistlusmaaga. Võitis R. Maurer ajaga 21.45,0, 2. J. Maider, 3. Pukspuu, kes kilomeetri võrra otsema, ent pehme raba jooksuteeks valis, olles sunnitud kaotama seega kaks korda varem võidetud karika. V. K.

V. S. Sport Soomes.

Nelipühil tegi v. s. Spordi jalgpallimeeskond võistlusreisi Soome, kus ta esimesel päeval Helsingi jalkapallo klubile 0:2 (0:1) kaotas ja teisel päeval Turun palloseura vastu võistluse 12 minutit enne lõppu vahekohtuniku erapoolikuse tõttu seisu 2:2 juures katkestas. Esimene poolaeg oli olnud Spordi kasuks 2:0.

Võistluste kohta kirjutab S. Uuehullehti muu seas: Oleks olnud soodsam, kui Sport—HJK

PAAVO NURMI ELULUGU.

TOIVO T. KAILA JÄREL.

Turu, endine Soome pealinn, koondab enesesse enamuse soome ajaloolistest mälestustest. Muinasaegadest kuni meie päevini on üks sugupõlv teise järel ehitanud Aurujõe kaldal seda rahvuslikku kultuuri, millega Soome on tõusnud elavaks kaitsevalliks Ida ja Lääne vahel. Ja praegugi kasvab Turu verisaunade ja tulimõlvide pidupaikadelt mehi, kes kannavad kodumaa lippu avarasse maailma...

Kui Turu vanast kaunist toomkirikust tulles astuda üle silla ja hulkuda Aurujõe suus asuvalle linna poolele, käänata selle keskel Mikaeli kiriku poole, avaneb silmade ees võrdlemisi uus madalapoolne puust linnaosa. Raudteejaama läheduses leidub seal ligi saja meetri pikkune Jarrumiehenkatu ja sellel nr. 4 all kolm ühekordset, punaseks värvitud maja. Üks on neist kohe vastu tänavat ja teised taamal kaunite puude ja põõsastiku keskel. Teise õue-maja uksele leidub rauast valatud nime-laud: J. F. Nurmi.

Johan Fredrik Nurmi, suurjooksja isa, oli pärit Loimaalt ja sündinud 1860. aastal. Algul oli ta põllumees, kuid hakkas hiljem puusepaks. Angelniemel majaehitusele viibides tutvunes ta taluneiu Matilda Vilhelminaga, kes oli temast 12 aastat noorem, ja abiellus temaga 1892. aastal. Noorpaar asus Turusse elama, kus mees oli juba varem kolm aastat kroonutee-ist-tuses olnud. Ta töötas seal mitmes paigas, kuni astus viimaks raudteetehasesse, milles töötaski oma viimased 11 aastat enne surma.

Paavo Nurmi isa oli tervise poolest kehv mees. Ta põdes aastate kaupa ja arst, kes teda ravitses, ütles südame olevat tal hoopis halva. Haiguses olid mõned pöördepunktid, kuid korraga suri ta verejooksu, 50 aastat vana. Hingeliselt oli Johan Fredrik olnud mehine mees. Inimesed, kes teda tundsid, pidasid teda asjatundlikuks ja avara mõistusega. „Ta oli väga sõnakehv — Paavost veel sõnakehvem, kuid selle eest sõnakas; mida ta kord ütles, pidi selleks jääma.“

Pere eest pidas ta hoolt, oli usin ja kokkuhoidlik; ja kui Turus aastasaja algul hakati osaihisuste kaudu maju ehitama, lunastas ta tarviliku arvu osatähti ja omandas majaüti. See ongi too mainitud Jarrumiehenkatu nr. 4 maja, milles Nurmi perekond elab kuni seniseni, peale pe-reisa surma. Toamööbli tegi isa ise, vast viimasel ajal on pidanud need üksikute modernimate asjade eest taganema.

Paavo Nurmi ema on olnud noorena elav ja „väledajalgne“, kuigi viimasel ajal need talle palju tuska teevad. Saunas käies tunneb temagi südamepööratust, nagu ta õnnis abikaas kaksikümne aastat tagasi.

Paavo-poiss on nähtavasti pärandanud ema jalad ja osalt ka tema elavama iseloomu; jõud, julgus ja sitkus näib kum-maltki olevat kahekordselt, mis algul ni-gelavõitu keha on viinud seni maailmas nägematule kõrgusele.

Paavo õed, Siiri ja Saara, on kauni-kehalised ja nägusad neiud, mis siiski millegi erilise silma ei paista. Vennale sarnanevalt võivad nemadki siiski 15—20

kilomeetrit väsimatult ära käia. Kõige noorem perekonna liige, 19-aastane Martti, kes väliselt isale kõige enam sarnaneb, on Paavost kõhnem ja omab temagi kõiki suurjooksja eeldusi, kuid ta on kirglikult andunud poksi treeningule.

Kuid astume tagasi ajajärku 30 aastat tagasi. Asudes lõpulikult Turusse, leidis J. F. Nurmi eluaseme linnaserval — ei veel mitte Jarrumiehenkatul, vaid teisel pool Aurujõe, Ida Linjakadul Niemise majas. See maja seisis just paigal, kus 700 aastat varem oli uhkelt taeva poole kerkinud Püha Olavi dominikaanklooster. Vanas Turus on iga maalapp ajalooline!

Lihtsakesed olid puumajad sellel paigal ja teisel pool Linjakadu lainetas kohe viljapõld. Perekonna esimese lapse, kaheaastase tütre Siiri surmast oli möödunud teist kaks aastat, kui juuliku 13. päeval

1897 sündis teine laps, Paavo Johannes, tulevane suurjooksja.

Vaevalt oli poiss õppinud astuma esimesi samme, kui perekond kolis Linjakadul Raunistula eeslinna, kust 1903. aastal mindi praegusse kodusse. Seal kasvas ki pisi Paavo praeguseks suureks Paavoks. Räägitakse, et ta olevat olnud väga tasane laps ja otsinud üksildust. Selleks mõjus kaasa ka osalt perekonna vali usk-luk vaim. Paavo mäletab nüüdki, kuidas ta poisijõmmina pidi iga püha vastu tahtmist kirikusse vantsima, kuna naabri-positid koju jäid koerustükka tegema.

Rahvakooli üheksa-aastaselt astudes hakkas Nurmi juba jooksu harjutama. Naabripoistega muud kui aga võisteldi! Iga jumala päev hüpati või jooksti. Pike-maid maid, linnast välja, jooksti 3—4 kor-da nädalas. Jooksti nii kõvasti, et kintsud olid järjest hellad.

Juba 9-aastaselt oli Paavo jooksimees ja võitis oma 12—13-aastasi kaasvõistle-jaid. Toredaks jooksuteeks oli pehme, ki-

videta sirge tänav, mis viis välja linna ta-ha maanteele. Seda teed mööda traavis Paavo palju, püüdes pimedas, kui teised ei näinud, trammivagunile mitte alla anda. Nii jätkusid Paavo harjutused kuni 12. eluaastani.

Isa äkiline surm vapustas perekonda 20. jaanuaril 1910. Leinama jäi lesk ühes viie väikese lapsega: 12-aastane Paavo, kaks väikese tüdruku, 3-aastane Martti ja aastane Lahja, kes peagi suri. Paavol tuli kohe perekonna eest hoolitsemise peale mõelda, koolist ära jääda ja jooksupoisiks hakata. 15-aastaselt astus ta raudtee-tehasesse, kus ta lukusepa õpilasena töö-tas.

Ka ema käis väljas tööl ja Paavol tuli tehases tulles veel koduse majapidamise eest hoolitseda. Elu oli kõva ja karm. Ei olnud seal muud mahti, kui kõigest jõust kraapida, et igapäevast leivapalukest omada.

Kogu perekond elas ühes toas, nagu Kolehmaiste perekond Kuopioski, samas ruumis keedeti ka toitu. Vast viimasel ajal on tehnika edusammud ka Nurmi ko-dule mõju avaldanud: on ehitatud köögi-ruum, vesi sinna sisse võetud, elektrival-gus toas, lisaks veel õmblusmasin ja gram-fofon — mõlemad viimased on Paavo poolt võidetud auhinnad. Ka kelladest ei ole enam puudu, neid on Paavo võitnud tosinat kaupa.

Tehases tööl käies ei harjutanud Nurmi kuni 17 aasta vanuseni. Mitte seetõttu, et töö raskus oleks teda vaevanud, vaid seepärast, et ta kõva harjutamise noorele teadis kahjuliku olevat. Kõik varavalminud suursportlased kaovad kiirelt.

Korraliku eluviisi peale pani Paavo suurt rõhku, ja kuna ta koolipoisina oli olnud väga kohvimaia nagu nüüdki, hoi-dus ta siis kohvist täielikult. Vägijoogid ja tubakas ei tulnud muidugi kõne allagi. Õhtul läks ta magama ikka samal ajal, korralikult kui tunnikell. Kui teised noo-red kolasis lõbustuskohtasid mööda, käis Paavo metsas jalutamas.

See askeediline eluviis kuue aasta kestvausel, puhkus ja korralikkus parimas kasvuaas, ongi vist teda teistest suure-mate füüsiliste ja hingeliste tagavarade-ga varustanud.

Nagu juba tähendatud, oli tal vara-kult väljapaistev jooksuand. 10-aastasena jooksis ta 1500 mtr. 5.43 ja 11-aastasena 5.02. 12-aastasena unistas ta juba rekor-didest.

Kui Hannes Kolehmainen 1912. aastal Stokholmis omi hülgavõite pühitses ja te-da kodumaal kui rahvuskangelast austati, oli Nurmi 15-aastane, ja suurjooksja Han-nese eeskuju mõlkus tal meeles, nagu tu-handetel teistelgi Soome poistel.

17-aastaselt astub Nurmi likmeks Tu-ru väljapaistvamasse spordiseltsi, Turun Urheiluliitto, kuhu ta praegugi kuulub. Samal ajal tegi ta ka algust korralikkude harjutustega.

Alguses jooksis ta 3—4 korda nädalas murdmaad, 2—6 kilomeetrit korraga. See oli puhas vastupidavusharjutus, ilma no-beduse arendamiseta. Nii kestis see paar aastat. Samal ajal hakkas ta ka võistlema.

Edusamm kergejõustikus.

Uus võistluskorraldus-määrustik. Klassidesse jaotus ja selle tulu.

Ekraaveliit on kergejõustiku võistluste korraldamiseks töötanud välja uue määrustiku ja ringkirjaliselt selle maksma pannud. See on väga vajaline ja ajanõuetest väljakasvanud otstarbekohane samm.

Kergejõustikus on ennast viimasel ajal valusalt tunda annud osavõtjate napus võistlustel ja konkurentsi hõredus. Meil on arenenud sarnane väheldane ekstraklass sportlasi, kes järjekindlalt kõik esikohad oma alla võtab ja noortele ligipääsu auhindadele äärmiselt raskeks teeb. See on viimaseid ka võistlustest pikapeale eemale peletanud ja kergejõustikule selga pöörama sundinud.

Abinõusid selle väärnähtuse kõrvaldamiseks on pikemat aega otsitud, ka välismaadel kus sama lugu, ja viimaks võistlejate klassidesse jaotamiseni jõutud, mis tõenäolikuks ainsam võimalus kergejõustiku massiliseks muutmiseks. Seda küsimust on ka E. Spordileht varem kaalunud.

Meie spordimäärustikud on kõik enamasti Soome eeskujul kokku seatud, seega ka kõik sealsed organiseerimistöõ hüved ja pahed meile üle kantud. Klassidesse jagamine on seal puudulik, vähe veel väljaarenenud. Head eeskujuga pakub selles suhtes Saksamaa, kelle sport viimasel ajal on kolossaalseid edusamme näidanud. Uus võistluskorraldus jälgibki Saksamaad.

Peale võistluste üldiseloomu defineerimise (selt. ivahelised, ringkonnahelised, rahvuslised ja rahvusvahelised võistlused), sisaldab määrustiku teine osa võistlejate liigituse, mis eelmisest olulisem ja hoolikalt läbiviimisel rajava tähtsusega meie kergejõustikus.

Võistlejad jagatakse nüüdsest peale nende võimeid ja vanadust arvesse võttes järgmistesse klassidesse:

- noorte klass,
- algajate klass,
- junioride klass,
- senioride ehk avalik võistlusklaas ja
- vanade klass.

Noorte klass jaguneb omakorda A ja B ossa, kusjuures vanaduse arvestamise aluseks loetakse 31. detsember. A ossa kuuluvad need, kes nimetatud tähtpäevaks 17 aastat vanaks saavad, ja B ossa need, kes 15 aastat vanaks saavad. Noored võivad ainult noortele korraldatud

võistlustest (nendel kohaste abinõude ja võistlusmaadega) osa võtta, mõnel ette nähtud juhusel ka teiste klasside teate ja meeskonnajooksudest. Kunaski ei tohi aga noor enam kui kahest jooksuvõistlusest ühel päeval osa võtta, kusjuures ainult üks jooksumaa võib keskmaa hulka kuuluda.

Algajateks loetakse need üle 17 aasta vanad sportlased, kes ringkonna, rahvuslises või rahvusvahelisel võistlusel ei ole auhinde omandanud. Noorte, teatejooksu või etteandmisvõistluse võit ei võeta arvesse. Juniorid on need, kes vähem kui kolm auhinda on omandanud eelnimetatud võistlustel. Kolme auhinnaga mees on juba senior. Vanade klassi kuuluvad sportlased, kel 1. jaanuariks on 35 aastat täitunud.

On veel erand olemas, et senioriks loetakse otsekohe Eesti rekordi omanik ja Eesti esivõistluste võitja, kuigi tal veel kolme auhinda ei ole. Alama klassi võistlejal on siiski lubatud veel soovikorral kõrgema klassi võistlusest osa võtta, väljaarvatud noored, kel juba eelpool piir pandud.

Toodud liigituse kohaselt on nüüdsest peale kohustatud iga võistlusi korraldav selts toimina ja ringkonna, rahvuslises või rahvusvahelise võistluse korraldamisel senioridele, ka noortele, algajatele ja junioridele vähemalt ühe ala võistluskavasse võtma.

Võistlejate klassidesse jagamiseks on Ekraaveliidu poolt kõigile seltsidele kätte saadetud väikesed kaardikesed, millele tema omanik peab ise märkima oma klassikuuluvuse, võidetud auhinnad ja määrustiku kohase ülemineku ühest klassist teise. Kaardi omanikul tuleb end võistlustele sinna klassi üles anda, kuhu tema andmed teda õigustavad ülesandmise tähtpäeval. Kaardi omanik on vastutav kaardi sissekannete eest...

Nagu näha, võib uus korraldus meie kergejõustikku senisest tuntavalt elavamaks muuta ja suuremaid võistlejate hulki väljale tõmmata. Jääb ainult soovida, et kõik kodumaa seltsid väärilist kaalu värskete korraldusele annaksid ja südame-tunnistuse järel seda täita püüaksid. See võib meie sportlaskonnale praegu isegi veel arvatavat kasu tuua ja kergejõustiku oludekohaselt õitsele viia.

gema treeningukavas, mitmekordselt iga päev, mis olid 8—25 km. pikad.

Õhtul töölt tulles tegi ta käigu, selle järel 3—4 lühidat jooksu, igaüks 80—100 mtr. Neile järgnes 2—6 km-line murdmaa.

„Kohe, jooksuharjutuselt tulles,“ jutustab ema, „pesi Paavo ennast ja hakkas püksatult võimlema.“ Nurmi võimlemine oli tuline ja hoogne, mitte tavaline toa-võimlemine. Ei ole ime, et ema, vagameelne inimene, hakkas pojaga sarnase „tühja tembutamise“ pärast tõrelema. Lugu läks veel hullemaks, kui noorem poiss kasvab nii suureks, et hakkas poksima.

„Martti tuli harilikult koju juuksed sasis, ja hakkas siis toas poksipalli peksma. Oli tüütav poissa vaadata — kuid keeld ei aidanud.“

Pêle-Mêle.

John C. Miles,

20-aastane kanaadlane, kes Bostoni maratonis purustas Hannes Kolehmaise maratonijooksu ilmarekordi ajaga 2 tundi 29 minutit 40,2 sekundi. Ta lõi samal jooksul ka Pariisi olümpiavõitjat Albin Stenroosi nelja minutiga.

Sportlaste sünnipäevad:

2. juunil:	Emil Sinisoff, Tall. h. ja t. kl.,	28 a.
	Karl Kukk, Vilj. sp. r.,	23 "
	Eduard Liibus, Kalev,	22 "
	Lille Ploompuu, Ak. sp. kl.,	22 "
5. "	Sixten Foberg, Sport,	34 "
	August Saarman, Võhma Leola,	21 "
6. "	Hans Leets, Vilj. sp. r.,	26 "
7. "	Johann Madisson, Akad. sp. kl.,	24 "
8. "	Evald Kreutzberg, Tartu Kalev	18 "
	Erich Baumann, Tartu Kalev,	28 "
	Raul Sauer, Tall. t. ja h. kl.,	20 "
	Johann Laas, Pärnu Vaprus,	21 "
10. "	Valentin Luts, Kalev,	22 "
	Joh. Lustverk, Olümpia,	25 "
	Oskar Koni, Floora,	19 "

Võimlemisharjutused lõppesid kell 9 õhtul, mille järel Nurmi alles lõunat söi ja kohe magama läks. (Homnikul kell 7 tööle minnes jõi Nurmi ainult paar lonksu nisukohvi. Hommikueine oli kell 1—2 päeval.) Jooksuharjutusi oli 19 aastast alates 4—5 korda nädalas.

1916. aastal läks Nurmil 2000 mtr. 5.55 ja 5000 mtr. 15.52,8 (Nurmi jäi teiseks Sameli Tala järel). Arenemine on kunis kehv veel! 1917. aastal jookseb ta 5000 mtr. 15.47,4 (teisena Stenroosi järel) ja 1/4 tunniga 467 mtr., mis on selleaegne maakonna rekord. 1918. aastal jookseb Nurmi 5000 mtr. 15.50,7 ja 1500 mtr. 4.29.

(Järgneb.)

Arsenal — Praaga Slavia 5:1.

Inglise liigavõistlustel teisele kohale jäänud Woolwich Arsenal F. C. Limited London oli Praagas võistlusreisil. Enne Praagasse tulekut pidasid nad veel matshi Budapestis sealse MTK ja FTC koondusega, mis 2:2 lõppes.

Inglased näitasid Praagas suurt pallikunsti ja hiilgavat taktikat ja tulid üllatavalt suure ülekaaluga võitjaks. Päevakangelane oli kuulus Charles Buchan, kes vaatamata oma 35 aasta peale ikka lõpmata kiire ja leidlik. Dribbeldus on tal imestusväärne. Ka taktikas on ta täielik mänguvälja kuningas. Praagalaste auvärava lõi Puc 10 minutit enne lõppu.

S. B.

Kalev — Nõmme Kalju

võistlesid 1. juunil Kalevi väljal jalgpallis. Ühejõulises mängus tuli Kalev võitjaks 2:0 (1:0). Väravaid löid Kull ja Maurer.

Paavo Nurmi.

(5. lehekülje järg.)

1914. aastal võitis ta kodulinna noorte 3000 mtr. jooksu ajaga 10.06,5. Järgmine aasta läks 3000 mtr. juba palju paremini, 9.30, ja 2000 mtr. 6.06,6. 1915. aastal võitis Nurmi esmakordselt osa suuremast võistlusest, jookstes 5000 mtr. 15.57,5.

Kuni seniseni oli Nurmi teinud vähehaaval tegemist ka teiste spordialadega, kuid nüüd jäid need tahaplaanile. Viimasena loobus ta suusatamisest. Veel 18—19-aastasena tegi ta talvel 10—20 km. sõite.

Nüüd hakkas ta ka jälle sööma kõiki toite, jooma kohvi ja teedki. Jahu- ja piimatoidud olid talle siiski kõige meeldivamad. 19-aastaselt hakkas ta ka käike te-

Juhannes Killipi suvistepühade kiri.

I.

Et viimase Spordilehe ilmumisest hirmus palju aega tagasi on, ei tea ma, kust otsast õige peale hakata, sest vahepeal on nii palju uudiseid sündinud, et neid korraga ära öelda ei jõua. Ja et Spordilehe ruum kah kaunis kitsas on, siis ei hakka mina siin igat tühja asja nagu nagu Eesti-Läti sõjavägede jalgpallimatsh ja Kalevi 25. aasta juubel, kirjeldamagi, vaid räägin parem suvistepühadest ja oma Viljandi-reisist.

Enne aga pean ma nagu sissejuhatuses rääkima natuke neist käsipalli karikamängude finaalist, mis hiljuti maha mängiti. 18. maj õhtul oli NMKÜ saal rahvast täiskilutud — olid ju kavas finaalmängud võrk- ja korvpallis.

Publiku aplausi saatel ilmusid väljale võrkpallimeeskonnad — Kalev ja NMKÜ, mõlemad hülgevormis ja kõige paremas koosseisus. Õieti ongi nad õhtu huvipunkt, kuna võidushansse tublisti mõlemal pool.

Esimese geimi algusel hakkab kohe domineerima NMKÜ. Selle algul saavutatud edu närveerib nähtavasti Kalevit, mis tagajärjel viimane kindluse serveerimistes kaotab ja samuti summissalle võrku ja outi lööb. Geimi lõpul on NMKÜ meeste võidulootus kindel. Kalev töötab küll ägedasti teist geimi alustada, et mängu kolmegeimiliseks teha, kuid seda ei usu nähtavasti Kalevit pooldavad pealtvaatajadki, peetakse üldiselt Kalevit kaotajaks.

Ent saatus tahtis teisiti. Teise geimi algul satub Kalevil õnnestunud rida võrgu ette — Zimmermann ja kompanii. Nüüd asub vedama Kalev, kes vaheldava õnnega mängides NMKÜ't võidab. Kogu teise mänguaja ei taha saal publiku ärevatest hüüetest ja kisast vaikida. Nii põnev on mäng.

Algab kolmas geim. Saal on surmavaikne, oodatakse hinge kinni pidades kumb saab punkti. Aga need lasevad endid kaua oodata: null-null, üks-üks, siis käib pall jälle vaheldamisi käest kätte, kaks-kaks jne. Viimaks hakkab Kalev end siiski maksma panema. Mehed on endid kogunud ja nüüd läheb mäng kindlalt. Kalev võidab.

Mis puutub mängusse tehniliselt, siis oli see kõikide pealtvaatajate arvates seni nägematu. Meeskonnad mängisid sarnase täpsusega ja kindla pallikäsitusel, et siin vist küll palju enam juureõppida ei saa. Kogu mängu kestvusel ei saanud kumbki pool ühtki punkti serveerimisest ega nn. „anitamisest“, kõik pallid, mis põrandale kukkusid, olid löödud nii öelda rinnaga. Ja tõesti, püüti päris uskumatuid palle. Närvepingutav oli vaadata, kuidas näit. Kalevi tagumine kolm NMKÜ Käsperi võimsaid surumisi pa-

reeris või jälle, kuidas Mikk (NMKÜ) end kõhuli mahavisates Kalevi surutud palle päästis. Tihti suruti üht palli kümme korda, enne kui ta lõpuks ühel pool põrandat puudutas. Nimetatamata ei saa jätta ka pikka Normanni (Kalev), kes selles mängus kaunis heas varmis oli.

Peale mängu lõppu sai Kalevi meeskond karika, mille ta teenitult võitnud. Järgnes naisvõrkpall — Flora—ÜENÜTO. Esimeses tütarlaste gümnaasiumi, teises kommerts-gümnaasiumi plikad (pardon: preilid). Mäng on igav ja venib nagu neljakümnenumbri-line niit. Ainult geimi lõppudel läheb ta põnevamaks, kuna siis 13:13, 14:14, 15:15 jne. üksteisele järgnevad.

Järgnes korvpall — Sport—NMKÜ, kus Sport võidukalt 28:18 mängu lõpetas. Et niihästi naisvõrkpallis kui ka korvpallis mõlemil finaalmeeskondadel see üks kaotus, siis tuli neil veel kord mängida. Ja nad mängisidki. See oli illus laupäevaõhtu, 29. mail, mis neli meeskonda jälle NMKÜ saali tõi. Naismängus võitis seekord Flora, lüües ÜENÜTO. Silma paistsid võitjas naiskonnas Kõbe, kes omab kaunis kindla löögi ja Lille, kes haruldase külmaverelusega mänguväljal öiendab ja imeveidra kniksuga serveerib.

Õhtu lööknumber — korvpall algab marulise tempoga. On näha, et meeskonnad finaalis viimase välja panevad, et võitu saavutada. Selle tagajärjel läheb mäng paiguti õige metsikuks. Vedama asub NMKÜ, kellele Sport ikka mõnepunktilise vahega järgneb. Vahekohtunikuna on Mastil palju tööd. Esimesel poolajal tundub siiski NMKÜ väike ülekaal. See ülekaal kestab peaaegu kuni mängu lõpuni. 5. minutil enne mängu lõppu tuleb saatuslik pööre: Sport saavutab viiepunktilise edu

Et meeskonda koguda, võtab NMKÜ „Time-out“i. See näib aitavat, sest viimase jõuga mängu tormates saavutab NMKÜ kaks korvi järjest. Aega pole aga enam, ja peale vahekohtuniku vile tormab Sport rõõmujoovastuses üksteisele õnne soovima — karikas on käes. Surmavaikus valitseb saalis, kui kohtunik teatab, et Sport 24:23 võitis. Mäng oli niivõrd närvepingutav ja kaasakiskuv, et publik aplodimentidega äärmusse läks.

Peale mängu rääkis üks mees midagi „karikatest“ ja andis Spordile karika ja Florale kuju kätte. Nii lõppeski see karikatsükkel. Lõpuks näidati veel üht väga kristlikku pilti, millele harilik labane ameerika nali järgnes.

II.

Nagu igamees teab, asub Viljandi linn umbes 150 kilomeetri kaugusel Tallinnast. Mitte

see pole tähtis. Tähtis on aga see, et selleks, et sinna saada tuleb üheksa tundi sõita.

Raudteelt ei paista linn kuigi kaugele — ta asub orus. Linn ise on väga kena ja imponeerib eriti kevadel, mil puud lehis ja kõikjal roheline. Pühade ajaks oli viljandlastele aja möödasaatmine garanteeritud — esimesel pühapäeval peeti kergejõustiku, teisel ja kolmandal jalgpallivõistlusi. Kergejõustikus sammub Viljand praegu tõusuteed. Vaatamata sellele, et väli, kus võistlusi peetakse — maakonna gümnaasiumi park — on lõpmata konarline, nii et saja meetri jooksu nähes võib orkester mängida „Üle lainte“ ja direktor kuri ning ei salli sporti, on poisid häid tagajärgi saavutanud.

Esimese püha õhtul sai järvel sõitu tehtud, kusjuures TJK'i ja Meteori mehed — Laamann ja Jürvetson, ägeda sõudmisega mõlasid nagu piit-savarsi katki murdsid. Aga ilus on see Viljandi järv ja ümbrusküll, eriti pimedas. Taga kõrge mäekallas ja kohisevad puud, ees peegelsileda, kuukiirtest nõrgalt valgustatud veevälja taga kerkiv linnasiluett, milles säravad jaaniussidena valgustatud aknad. Mitte asjata ei kiideta Viljandi järve ilu.

Teisel päeval jõudis Viljandi Tallinna Võitleja futimeeskond. Tal seisis ees kaks võistlust, esimene Viljandi koondusega, teine spordiringiga. Tallinnlaste vastu oli Viljandi seadnud oma parima meeskonna. Esimene mäng lõppeski selle tagajärjel Viljandi võiduga 4:1, millistest esimehe värav mängus — ainuke Võitleja oma, kõige kaunim oli. Aga imelik seadus on seal Viljandis — väravaid võivad ainult Antsu nimelised lüüa. Nii löid neljast Viljandi väravast kaks Antsu kumbki kaks. Tallinnlastest paistis silma kõige enam lühike Siivo, kes palliga imetrikke tegi ja vasak kaitsja. Kolmanda püha mäng oli veidi elavam eelmisest, olgugi väravavaesem. Võitis Võitleja 2:0. Kuna eelmise päeva mäng täielik näide sellest oli, kuidas parema mängu tehnikaga meeskond kaotada võib, said tallinnased spordiringi üle teenitud võidu.

Pühade ajal pidasid ka Viljandi pritsimehed lossimägedes suure rahvapeo, mis riigi alkoholi-monopoli sissetulekuid tublisti suurendas.

Kes sportlastest kunagi Viljandi läheb, see leiab seal Viljandi poiste poolt südamliku vastuvõtu. Teibameister Nahe oli see kes „Johannes Killipi ankrusse võttis ja talle Viljandi varemeid näitama tõttis.“ (See tuli nii ilma tahtmata riimis.) Aga need varemed on seal ühed toredad asjad. Ühel kohal on kolm sõrmejälge kivi sees — selle kohta rääkivat rahvas, et vanasti üks vend olevat seal nii hoolsasti palvetanud, et kivi südä viimaks pehmeks läinud. Ka on varemets näha veel Villu kelder, kus Bornhöhe oma jutukangelase surnuks lasi nälgida.

Lossi all asuv maa-ala on mäginne ja sügavate vallikraavidega, millel nii järsud küljed, et päris Alpi-ronija pead olema, kui seal liikuda tahad.

Kahju, et ei saanud kauem viibida seal ilusas linnas. Seal on kõike. Nalja muidugi ka. Nii seisab ühe kino sildil: Elektro-teater, teisel jälle poeaknal: värsket saajat.

Tagasisõidul oli rong tungil täis, Võitleja mehed said härjakupee, kus sees hommikuni marjaasi löödi, kuni vana Tallinna tornid silmapiiril paistma hakkasid.

Juba enne sõda tuntud Saksa

DÜRKOOP

jalgratas, erimudel meie teedele, ja

HERCULES,

esimesejärgu Inglise jalgratas, odava hinnaga.

O.-Ü. SYSTEMA

Suur Karja tän. 11.

K. m.
„SPORT“

Tallinn, Narva mnt. nr. 19,
Tel. 23-00.

Kohale jõudnud ilmakuulsad

Rootsi „Crescent“

ja

Inglise „Perfection“

jalgrattad.

Saadaval suures valikus
kõiksugu spordi tarbeid.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

O.-Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja
suurem kodumaa spordi-
riistade kauplus.

Soovitab ainult esimese-
järgu headuses tarbeid
kodu- ja välismaade pa-
:: rematest tehastest. ::